

מונולוגים של גור, שחל ויעקובי,

המתחרים על מקומו של פרס בהנהגת מיפלגת העבודה

"אני הייתי מנצח

בהצבעה מחר בבוקר!"

גור

ב-1992 תהיה למיפלגת העבודה הנהגה חדשה!

כשפרס מינה את וייצמן דווקא, אמרתי לפרס, בצד השקט של מיוזון הח"כים: אני מניח שאתה מעריך ש וייצמן יכול לשאת את המסר שלך בצורה הנכונה ביותר!"

את וייצמן הזורתי שלא להרחיק לכת מדי בנושא הפלסטיני.

ביקשו ממני לנהל את מישחקיה מילחמה. נרמו לי ששימעון לא כל-כך מעוניין. ביררתי זאת עימו, ואכן הס' תבר לי שהוא לא התלהב. בכל זאת, ביקשתי למסור לי את כל הסקרים וה' חומר שנאסף.

היה ברור שיש להרגיש את נושא הביטחון. גיליתי עובדה מדהימה — אותו מיספר של אנשים, הרוב, שהיו מוכנים לוותר, לזוועידה בינלאומי, מית, חששו שזוועידה כזאת תגרום לס' תף בוותרים ולא האמינו בה ככפית-רוח.

10 פעמים במהלך מערכת-הבחירות, רות, התחננתי לפני שימעון שיחוק נקודה זאת, שביהיר את עמדותיו, שיר-גיע. שלוש פעמים במהלך המערכת אמר לי שימעון: שמע, אני מקבל הדים יוצאים-מ'הכלל מהופעותיך!"

עניתי לו: שימעון, זה מה שאני מתחנן לפניך מזה זמן — תעשה זאת אתה! איש לא חושש ממני אתה נושא את דגל הזוועידה הבינלאומית. הם חוששים ממני!"

מסיבות המוכנות רק לו, הוא לא שמע לי.

מה פירושו? פירושו שב-1992 תהיה למיפלגת העבודה הנהגה חדשה!

● על פרס

לשאת בתוצאות!

נקודת-הזינוק היא רק פועל-יוצא של תהליך, שהתחיל קודם-לכן. ההבדל הוא שאני בתרתי שלא לדבר על-כך במשך תקופה מסויימת. בעצם התחיל השינוי אחרי מיסמך

לונדון" (המיסמך שעליו הסכימו פרס והמלך חוסיין בלונדון) וכי-לונדו. מצב-הרוח של פרס השתנה. הוא הפ' סיק ל'שוחח עם אנשים, התרחק מכולנו. למשל, השיחה שבה חזרתי לממש' לה, אחרי שהתפטרתי: היא נמשכה דקה וחצי ברויז'

מפי שמונה עיתונאים, לפחות, שטי' לפני אלי, נודע לי על הכוונה שאחזור לכהן בממשלה. עניתי להם: חבר'ה, אין לי מושג על מה אתם מדברים, בר' צינות!"

רק למחרת היום קיבלתי שיחת-טל' פון משימעון. מייד פתחתי: שימעון, יש לך מה להוסיף על מה שהעיתונות כבר הודיעה לי? הוא ביקש שאקפוז אליו.

כל השיחה כולה הייתה: מוטה, אר' נס חוזר לממשלה. מה דעתך לחזור?" עניתי: טוב."

אני מספר כל זאת בכאב, מפני ש' שימעון ואני היינו מאור קרובים. פעם תפס אותנו יצחק נבון ואמר: שימעון, יש לי מצב-רוח נהדר. אני מס' תובב במשך שנה עם ההרגשה ששימי' עון מתעלם ממני. רק היום הסתבר לי שאינני היחיד..."

בעצם, השיחות על החלפתו של פרס התחילו כאשר לא שותפנו, שאר הש' רים, באסטרטגיה לקראת הבחירות. שימעון נימק את הקו שלו במילים: לא, חשוב לדעת רק מה שהקול רוצה למכור... זו הייתה פאראפרזה על דבריו של דוד' כ'גוריון: לא חשוב מה הצ' בור רוצה — חשוב מה טוב לוח' מרוע לא עירערנו או על סמכותו של פרס? קצת פסיכולוגיה בגרוש: כשמגייג בא עם אסטרטגיה מוכנה, ברורה, מפורטת — אין כמעט מיפלגה בעולם שתחליק עליו. מאותו רגע: או שזה מצליח בגדול, או שזה נכשל. אני מדגיש — אין לי כל טענה

למראית-עין היה הכל ברור למדי: תסריט שכלל שלושה מועמדים רעניים, אולי בשילוב עם מנהיג ותיק. בגמר הראיונות האלה, הסתמנו לתע תסריטים רבים וחלקיקי-תסריטים.

בעירבוביה הרעיונית-אישית הנושאת את השם מערך, הכל הגיוני כיום: אולי רק יעקובי, שחל וגור ייאבקו זה בזה בעוד שנה וחצי, כש-תתכנס ועידת-המיפלגה, ואז, יש להניח, יתנהל הקרב האמיתי בין שחל לבין יעקובי. מצד שני, מוכנים רבים להתערב ש,שימון לא יוותר". למעשה, מהמרים רבים על כך שלמרות הרעש והמהומה, יתעלה פרס על כולם ויוכיח שבמאניפולציות מיפלגתיות עדיין יש מה ללמוד ממנו. כאן מתפלג התסריט: האם הוא יכשיל את ההתמודדות בטריק? או שאולי יתמודד עם הצעירים וינצח! ומה עם יצחק רבין? רבים נוטים למחוק אותו מכל תסריט עתידי. אך אנשי-רבין (מחנהו רחוק כיום מלהיות מאורגן) רמזו באחרונה שאין לכלול את פרס ורבין בכפיפה אחת. אבל יש לכלול אותם — מתעקשים בצמרת המיפלגה. שניהם שותפים למיזוג האסטרטגי שנעשה בבחירות! מסכימים הרוב. ומה עם נבון? הוא אינו שותף למיזוג, ושמו הוזכר באחרונה כגורס. ברגע זה מנותיהם של עוזי ברעם וישראל קיסר בירידה. קיסר טרוד לקראת המערכה בהסתדרות. ואילו ברעם — עוזי לא אמר עוד את המילה האחרונה! הבטיח שר שאינו נמנה עם אוהדיו, אם כי גם זה נאמר בנימה מסתייגת.

איש מהמרואיניים לא היה נוה לדבר בעיתוי רגיש זה — הם דיברו שוב ושוב על הרגישות המיוחדת. איש ממה שמכונה "השלישיה" (יעקו' בי-שחל-גור) לא ש' לדבר על ההכנות הנעשות בחצרו לקראת ההתמודד-דות בהא-הידיעה. באורח כללי, כולם מדברים עם כולם, כולם נמנעים מאחורי הקלעים, נעשות הכנות, קבוצות מתארגנות.

גם מערכות-היחסים בין הנפשות הפועלות מעניינות במיוחד. ניתן להבין מי חושש ממי על פי צורת הפירגון. יותר מדי פירגון — משמעו: אין חשש. גם הבעות זילזול לא נעלמו פה. הוטחו מיספטים כועסים כמו: "אני מתפלא עליך! באמת! אני מחבב אותך, אבל..." יש גם התעניינות במה שקורה במחנה השכן, אם כי טרם משתמשים במונח "מחנה". לכן מהס' סים לספר, עובדים בשקט.

נדמה שההיסוסים אינם נובעים מהחששות של איש מרעהו, אלא מפני עינו הפקוחה של האח הגדול שימעון פרס. אפילו מי שרצים, מכריזים, מגייסים, מתכננים, מאמינים ביכולתם כמנהיגים, כמדינאים! — אינם מאמינים ביכולתם מול שימעון פרס.

מוטה גור

"שימעון רצה להדיח אותי!"

איני יודע את הכל מסיפורים. מה אני יודע? ששימעון רצה לה' דיח אותי מהממשלה! אני זוכר את רישה (אשתו של גור) ואני ישבנו לנו בישיבת-המרכז, שבה הוכרו על מינוי שרי הממשלה החדשה, שתינו קפה, ו' פתאום התחילו לספר לי סיפורים... שבו קודם-לכן הייתי אצל שימעון בבית. זה היה ביוזמתו. היתה אווירה ביתית, ורוב השיחה, שארכה שתיים, התנהלה על ענייניו. כששימעון קיים שיחות עם השרים באותה התקופה, נכ' שאלתי כיצד אני מתרשם לגבי מעמרי אחרי השיחה, עניתי: על פי לכביות השיחה, אם אני לא בנפנים (בממשלה הנוכחית) — זהו השקר הגס ביותר של המאה!"

פתאום התחילו לספר לרישה ולי: "אתם יודעים שמוטה לא היה בבוקר כרשימת השרים?"

בכלל נכנסנו לאולם במיקרה. רישה, שהיא פעילה בנוסח, רצתה להשתתף בריון על מקומה של אשה בממשלה. אגב, עכשיו, תוך כדי שיחה, אני נזכר